

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1

TIPOLOGIILE (PRE) SOCIETARE DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII PROFESIONIȘTILOR. LITIGIILE CU PROFESIONIȘTII

1.1. Definirea conceptului de „profesionist” și a celui de „întreprindere”

1.2. Tipologiile de organizare a activității profesioniștilor

1.2.1. Tipologiile (pre)societare, persoanele fizice autorizate care desfășoară activități economice

1.2.2. Tipologii societare fără personalitate juridică și tipologii societare cu personalitate juridică

1.2.2.1. Tipologii societare fără personalitate juridică

1.2.2.2. Tipologii societare cu personalitate juridic

1.3. Tipologia litigiilor cu profesioniștii

COMPETENȚELE UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE

Obiective

- Cunoașterea și înțelegerea conceptului de „profesionist” și „întreprindere”.
- Clasificarea tipologiilor (pre) societare; criteriile de clasificare; structura clasificării;
- Conceptul de „litigii cu profesioniștii”;

Competențe

- Studenții vor putea să definească conceptele de „profesionist” și „întreprindere”.
- Studenții vor identifica distincțiile dintre tipologiile societare și pre-societare, dintre tipologiile cu personalitate juridică și cele fără personalitate juridică și vor identifica criteriile de clasificare a acestor tipologii.
- Studenții vor identifica competența instanțelor în litigiile din sfera dreptului comercial și evoluțiile jurisprudenței a Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale în această materie.

TIMPUL ALOCAT UNITĂȚII DE ÎNVĂȚARE: 1 oră

1.1. Definirea conceptului de „profesionist” și a celui de „întreprindere”

- adoptarea Legii nr. 287/2009¹ privind Codul civil fundamentează teza unității dreptului privat, respectiv concepția monistă asupra acestuia.
- concepția are ca punct de plecare următoarele norme:

---

¹ Publicată în M.Of. nr. 511 din 24.07.2009, versiune consolidată la data de 15.02.2022, numită în continuare Codul civil.

- ✓ art. 2, alin. 1 din Codul civil - codul reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil;
- ✓ art. 2, alin. 2 din Codul civil - codului este un ansamblu de reguli și reprezintă „dreptul comun” în raport cu alte reglementari din domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor acestuia;
- ✓ art. 3, alin. 1 din Codul civil include expres în sfera de aplicare a codului raporturile dintre profesioniști, precum și raporturile dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.
- ✓ art. 3, alin. 2 și alin. 3 din Codul civil - „profesioniști sunt considerați toți cei care exploatează o întreprindere”; exploatarea unei întreprinderi - „exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ” din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil.
- ✓ art. 8, alin. 1 din Legea nr. 71/2011 - categoriile care intră în compunerea noțiunii de „*profesionist*”, sunt: comerciantul, întreprinzătorul, operatorul economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil.
- ✓ art. 8, alin. 2 din Legea nr. 71/2011 prevede înlocuirea, în toate actele normative în vigoare, a expresiilor *acte de comerț*, respectiv *fapte de comerț* cu expresiile *activități de producție, comerț sau prestări de servicii*.

1.2. Tipologiile de organizare a activității profesioniștilor

- *profesioniștii - comercianții ai întreprinderii economice* sunt clasificați² în două categorii:
  - ✓ profesioniști-comercianți persoane fizice, având următoarele forme:
    - persoana fizică autorizată,
    - persoana fizică titular al unei întreprinderi individuale și persoana fizică membru al unei întreprinderi familiale
  - ✓ profesioniști-comercianți persoane juridice având următoarele tipologii:
    - societăți, regii autonome, grupurile de interes economic,

---

² A se vedea, pentru clasificare Apan R.D., 2022, *Drept comercial*, vol. 1, ediția a II-a revăzută și adăugită, p. 14-16, Editura Pro Universitaria, București, p. 14-16, și doctrina acolo citată la subsolul 12.

- societățile cooperative,
- organizațiile cooperatiste,
- societățile cooperative europene
- grupurile europene de interes economic.

1.2.1. Tipologiile (pre)societare, persoanele fizice autorizate care desfășoară activități economice

• tipologiile profesioniștilor din zona (pre)societară sunt persoane fizice autorizate care desfășoară activități economice autorizate reglementate de OUG nr. 44/2008, astfel cum a fost aprobată cu modificări prin Legea nr. 182/2016.³ Acestea sunt:

- a) persoana fizică autorizată - întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de o persoană fizică care folosește, în principal, forța sa de muncă;
- b) persoana fizică - întreprinzător titular al unei întreprinderii individuale, fără personalitate juridică, iar întreprinzătorul este persoana fizică care o organizează;
- c) întreprindere familială - întreprinderea economică, fără personalitate juridică, organizată de către membrii unei familii.

1.2.2. Tipologii societare fără personalitate juridică și tipologii societare cu personalitate juridică

• tipologiile societare pot fi, astfel cum am indicat *ut supra*, fără personalitate juridică sau cu personalitate juridică.

1.2.2.1. Tipologii societare fără personalitate juridică

• Prin raportare la criteriul formei societățile sunt clasificate enunțiativ dar nelimitativ de art. 1.888 din Codul civil astfel:

a) simple; b) în participație; c) în nume colectiv; d) în comandită simplă; e) cu răspundere limitată; f) pe acțiuni; g) în comandită pe acțiuni; h) cooperative; i) alt tip de societate anume reglementat de lege.

a) societatea simplă

- *societatea simplă* este reglementată de art. 1890-1948 din Codul Civil.
- societatea simplă, conform prevederilor art. 1892, alin. 1 din Codul Civil. *nu are personalitate juridică.*
- art. 1892, alin. 2 și 3 din Codul Civil, prevede că poate dobândi

---

³ Publicată în M.Of. nr. 328 din 25.04.2008, versiune consolidată la data de 15.02.2022, numită în continuare O.U.G. nr. 44/2008.

personalitate juridică prin voința asociaților aceasta urmând a se stabili printr-un act modificator a contractului de societate, fără a se dispune dizolvarea societății simple.

b) societatea/asociația în participație

- societatea în participație, art. 1951, alin. 1 din Codul civil prevede că aceasta nu poate dobândi personalitatea juridică și nu constituie față de terți o persoană distinctă de persoana asociaților.
- conform prevederilor art. 1.949 din Codul civil *asocierea în participație* este definită ca fiind, contractul prin care o persoană acordă uneia sau mai multor persoane o participație la beneficiile și pierderile uneia sau mai multor operațiuni pe care le întreprinde.
- reglementarea domeniului este cuprinsă în art. 1949-1954 Cod Civil.⁴
- elementele prevăzute de art. 1.951 din Codul Civil:
  - ✓ nu constituie față de terți o persoană distinctă de persoana asociaților;
  - ✓ nu poate dobândi personalitate juridică;
  - ✓ terțul nu are niciun drept față de asociere și nu se obligă decât față de asociatul cu care a contractat.
- ambele tipologii, atât societatea simplă cât și asocierea în participație, pot fi utilizate atât de profesioniști cât și de neprofesioniști, ceea ce atrage riscul de confuzie asupra finalității lor, cu atât mai mult cu cât, astfel cum le-am clasificat, ambele sunt tipologii societare fără personalitate juridică. Pe acest considerent previziunile asupra utilizării în viitor atât a mecanismului societății simple cât și a asocierii în participație, de către profesioniști nu sunt optimiste.
- între societatea simplă, fără personalitate juridică și societatea cu personalitatea juridică constituită conform Codului Civil, art. 1889, alin. 3, se statuează *interferențe*.⁵

1.2.2.2. Tipologii societare cu personalitate juridică

• etapa societară cuprinde și tipologii societare cu personalitate juridică, în reflexia prevederilor art. 1881, alin. 3 din Codul civil conform cărora societatea se poate constitui cu sau fără personalitatea juridică.

---

⁴ Reglementarea anterioară a acestei instituții era cuprinsă în Codul de Comerț din 1887, art. 251-256.

⁵ *In extenso*, a se vedea Apan R.D., 2022, *Drept comercial*, vol. 1, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Pro Universitaria, București, p. 16-19 și doctrina citată la notele de subsol 14 și 17.